

Mõttele,
kui see kõik tõsi on?

Dr. Geratius Bonar'i järel.

Tallinnas.

Trükitud S. Mathiesen'i kirjabega.

1898.

Дозволено цензурою. — Юрьевъ, 5 Іюня 1897 г.

Печатня Г. Матизена, Ревель, Никольская 23.

Mõttele, kui see kõik tõsi on?

Kuulsa John Newtonil oli usklik ema, kes tema seitsmendal eluaastal ära suri. Juba kui väike laps õpetas teda tema ema paluma ja lapse südamesse külvati selle läbi seemet, mis tema elus vilja kandis.

Oma poisikese põlve aastades mõtles tema palju Jumala ja igavese asjade peale, aga aega mööda kadusivad need mõted ära ja tema heitis ennaft patu ja hukatuse sisse. See näitis välja, kui oleks tema kõik päelad katki kiskunud ja oma ainust rõõmu patu sees leidnud.

Kui tema hing niisuguse kurtva seisuse sees oli, wiskas teda hobune seljast maha, nõnda et tema elu kaalu peal seisis, aga Jumala armu läbi sai tema peastetud. Tema südame-tunnistus ärkas weel kord ja tema wärises selle peale mõteldes, et tema nii walmistamata Jumala ette pidi sattuma. Esimese hirmuga jätis tema oma patu elu ja roppu

õnet maha; aga see oli ainult wäljastpidine meeleparandamine, mis kauaks ei kestnud. Teine lord tundis tema hirmu, Jumala wiha peale mõtelles ja tema hakkas oma arwates üht wäga jumalakarliku elu elama. Tema wõttis nõuks iseennast õigeks teha ja see läbi Jumala armu ära teenida. Tema tarwitas palju aega piibelt lugedes, ta palus, paas- tus, ja kartes, et keelega pattu teha, ei julgenud ta naljalt sõnagi rääkida. Et ta Jumala õigust ei tunnud, siis tahtis ta oma südame tunnistust waigistada ja Jumala wiha eest ära põgeneda, oma õigust üles ehitadas.

Rats aastat kestis seesinane tema hinge seisus, aga et tema selle tee peal rahu ei leidnud, pööris tema ristiusule selga ja sai üheks awalikuks Jumala ärasalgajaks. Tema heitis ennast õdigesuguste patude sisse, aga tundis ennast seeläbi weel õnnetuma oletwat. Siis läks tema ühe orjalaewa peale teenima ja wõttis sellest hirmsast tööst osa. Selle järele sattus tema õdigesuurema waesuse sisse — tundis nälga, tegi pattu ja needis Jumalat. Südametunnistus sai haatwu, süda läks tõwaks enam ja enam. Tema oli tõe poolest ära kadunud poja sarnane, kes oma wara ära pillas ja õnnetumas elus elas, kes weel pare-

mad mõted polnud saanud ega ütelnud: „ma tahan kätte võtta ja isa juure minna.“ Sage-
daste oli tema hädaohus maa ja mere peal. Ühel ööl tantsis ta pooljoonult laewa tekki peal, kui tema tübar korraga meresse kukkus, ja üksnes seltsimeeste kinnihoidmise läbi sai tema keelatud tübara järele meresse hüppamast, teda kätte püüdma. Sell wiisil elas tema patu elus edasi, kuidas tema ise ühes oma lauludes laulab:

„Mu rõõm null oli patus ta
Mis awalikult tegin ma.“

Kui ta ühel päeval ühte waimulikku raamatut nägi, tegi ta teda lahti ja luges: „Mõttele, kui see kõik tõsi on?“ mõtles tema iseeneses, pani raamatu maha ja oli üsna ära kohkunud. Selle peale heitis tema oma asemesse magama selles kindlas ettevõttes, kõiti tõsiseid mõtteid enesest eemale peletada. Uga tsekk öö ajal ärkas tema laenete kohisemisest ülesse. Range torm oli tõusnud; üks määratu suur laene lüdi üle laewa lae; kaint, kus sees tema magas, sai weega täidetud ja laenete kohisemisest tungis läbitungiv hüüdmine läbi: „Laew wajub! laew wajub!“ Kõik olid ehmatuse pärast nagu segaselt läinud. Kaks korda püüdis tema laewa tekkile astuda, aga tap-

teen tuli tema vastu ja laskis teda nuga tuua; ja kui tema ruttas seda lasku täitma, läks üks teine üles tekki peale aga sai kohe laenetest meresse löödud.

Mõted parematest päevadest hakkasivad nüüd tema hinges üles tõusma; mõted nende peal, keda tema üks kord oli armastanud, liigutas teda ja tema süda hakkas sulama. Neli nädalat sai laew tormist edasi ja tagasi aetud, millal tema wahel sai tüüris, wahel pumpane juures seista, kuna üks laene teise järele tema üle lofsutas. Igalt poolt hädaohuga ümber piiratud, hakkas tema ööl kui päeval hüüdma: „Oh Jumal peasta mind! ma lähen hukka;“ ehk ka: „Sina piibli Jumal, anna mulle andeks oma Poja pärast;“ mis ema Jumal, halastuse Jumal, heida armu minu peale!“

Mis maa wärisemine wangihoidjale Wiliippi linnas, seda oli see torm John Newtonile. See ajas teda põlwili Jumala ette maha; see pani ta patud tema filmade ette ja näitis temale igawest hukkatust, mis teda ähwardas ja see wiis teda uskus Jeesuse risti ja wõre juure. See laul, kust meie juba enne paar rida oleme wõtnud, näitab tema seestpidist tundmust sell ajal:

„Mu rõõm mull oli patus ka,
 Mis awalikult tegin ma.
 Kuid ühel päeval nägin teal,
 Et hukatus mu peal.“

Ristilöödud Kristus oli see uus nägemine, mis Newtoni waimufilmade ette seati, kui ta tüüris seisis ehk laewa tehti peal lõndis ja laened tema üle lofsufid. Rist ja Jumala Tall, kes selle peal kannatas meie pattude pärast, see seisis tema ees Jumaliku armastuse walgustuses.

Sellest laulab tema nõnda:

„Seal rippus risti peal üks mees
 Küll weres, waewas ka.
 Ta süda selgest armust tees
 Mu wastu lõpmata.“

John Newtonil sündis sedasama mis Siimon Peetrusel, kui Issand Jeesus ennast ümber pööras ja tema peale waatas. Mõlemil korral murdis ja sulatas armastus patuse südant.

See armastuse, jah püha armastuse pill tungis tema südametunnistusest läbi ja lastis teda tema pattu, kui üks hirmus jälk asi tunda. Patt, mis ta enne tühi paljaks asjaks pidanud, oli nüüd tema ees hirmsaks läinud. Tema oli hukka mõistetud! ära kadunud! mis pidi ta tegema?

Jah, tema oli maha rõhutatud, tema oli meele ärastatusest. See püha armastaw pilk tungis temal luust ja üdist läbi ja ütles tema wastu: Sina oled see mees; Sina oled teigis süüalune; Sina oled mind ristil külge naelutanud; kui su patud poleks olnud, ei oleks mina siin rippunud." Sai tema aga järele waatanud, siis leidis temas pilgus weel midagit ja kuulis ka andeksandmise healt ristil pealt hüüdwat:

"Siis waatis tema weel mu peal
Ja ütles: Patud kõik
Ma were läbi kustutand;
Ma surin, ela ja!"

Teine pilk kuulutas temale rahu ja patude andeksandmist, waba andeksandmist kõige ülema patusele. Tema rahutu süda sai waigistatud, et ta wõis Jobiga öelda: "Ma olen äralepitamise hinna leidnud." (p. 33, 24). See tunnistus kaotas tema hirmu; ja see äralepitamise hind oli Jumala Poja veri ja surm. See lepitamise hind oli küllalt suur. Patu koorem langes ta olude pealt. Tema oli patu süüest wabaks saanud, niisama ka patu nuhtlusest ja orjusest. Tema tundis, kui wäga õnnelik see inimene on, kelle üleastumine andeks antud, kelle patt kinni kaetud

on! Tema uskus ja oli peastetud; jah, tema uskus, et ta juba siin maa peal õnnis oli, sest et ta taewaliku tunnistust Sellest oli wastu wõtnud, kelle poole tema hädas oli waatanud.

Waat', see on armu saladus:

See näitab meile süüd.

Ra õpetab et Kristuses,

Meil Jumal annab hüüd.

Andeksandmist Talle were läbi — andeksandmist usu läbi Püha Waimu tunnistuse peale, see oli nüüd ta südame pelgulinn; kõik tema eluviisid ja kombes said muudetud. Patude andeksandmine muutis teda üheks pühaks inimeseks.

Pangem weel kord seda mõtet tähele, mis esiteks pani teda patu unest üles ärkama: Mõttele, kui see kõik tõsi on? See on üks küsimine meie kõikidele.

On igawest aega tõe olemas, siis on ka minu kohus ennast selle wastu walmistada. Sest lõpmata ahastus ja piin ehk lõpmata rõõm ei ole mitte tühjad asjad. Pean ma igaweste elama, siis pean ka maa peal nõnda elama, et igawene elu üks õnnis elu saab olema. Muudu oleks see parem kui ma ei oleks sündinud.

On patt tõeste üks päris paha asi, siis ei pea temaga mängitama; ja kui Jumal teda püha wihaga wihtab, siis pean mina ka teda wihtama ja püüdma temast lahti saada; muul wiisil pole wõimalik õndsaks saada. Üht nii hirmsat ja wägetwat asja kui patt on, wõib ainult niisama wägetwa asjaga ära wõtta ja ära kautatud saada.

On Kristuse rist üks tõsine asi, siis pean ka sellega kui tõeliku asjaga ümber käima, sest see on pandud patule surmaks ja õigusele eluks. Rist peab see koht olema, kus meie patud ühest teisest kantud saawad, nõnda et meie ühe teise surma läbi elame ja ühe teise hukkamõistmise läbi wabastataks. Wõtan ma usu läbi seda suurt tööd, mis seal on korda saadetud, wastu, siis saan ma wihasst, patust ja surmast lahti. Ma ei pruugi mitte tööd teha, et andeksandmist wõiksin saada; ma saan seda ilma ära teenimiseta. Ma ei pruugi mitte andeksandmise peale oodata; ma saan seda kui üks walmistehtud anne, mida igaühele kingitakse, kes Jumala poole pöörab ja temast ette pandud teel seda wastu wõtab.

Kui see kõik tõsi on, siis pean seda tõsifelt wastu wõtma. Kõik, mis Jumalast,

Kristusest, patust ja armust, elust ja surmast, sestinatsest ja igawesest ajast räägitakse, on nii tähtjas, et ma wiibimata pean üles ärkama ja järele mõtlema, mis minu rahule tarwis läheb. Si wõtta mina seda asja tõeaga wastu, siis olen ma jöle, sest mis see aitab, kui ma kõik maailma kasuks saan aga oma hingele kahju teen. Ma pean õiget abi otsima; ma pean seda õigel ajal ja õigel wiisil otsima. Mina pean, et kõik saada mis mull tarwis on, otsekohse Jumala juure minema; ma pean temaga kokku saama Kristuse risti juures.

Ma tunnen üht inimest, kes kõigil oma eluajal rahu otsis aga ometegi ei leidnud. Tema püüdis õnnelikuks saada, aga ei teadnud, kuidas see pidi sündima. Tema oli rikkas ja temal oli kõik, mis maailm pakkuda wõib. Tema reisis ühest kohast teisi röömu otsima. Tema raiskas üht pikka eluiga liig söömisel ja joomisel, maailma lustides ja himudes. Temal oli palju mõisast ning ka palju sõbru. Tema elumajad olid kalli piltidega ja kujukudega kaunistatud, mis üks kunstniku käsi ual wõib teha ja korda saata. Siiski tunnistas tema wäsinud olet, et ta õnnelik ei olnud. Maapealses elus ei leidnud tema mitte rahu ja siiski otsis tema seda:

hommikust õhtuni." Kes annab meile head näha?" (Taav. Paul 4, 7) oli tema alaline hüüdmine. Aga see hea põli ei tulnud ilalgi. Õnnetu ja rõhutatud käis tema siit maailmast läbi, ehk temal küll nähti kõik meelelahutusi olemat. Tema suri kahetsakümne aastases wanaduses ära, ilma et tal, nagu näha, üks õnnelik ehk rõõmus päew oleks olnud, ja ilma et tal igawese elu lootust oleks olnud. Tema oli ilmaasjata elanud niihästi iseene-
sele kui teistele.

Armas lugija, tahad sa õnnelikuks saada? Siis pead sa Jumala juure minema, et osa wõiksid saada tema armastusest ja rõõmusest. Maailm kõige rikkusega ja lustibega ei wõi su hinge jahutada ega sulle rahu anda. Üksnes Jumal kes sind on loonud, wõib sulle rahu anda — oma rahu. Mine Wiibimata ja wõta seda tema käest wastu. Tema annab heal meelel kõikidele ja ei hauguta mitte. (Jaf. 1, 5.)

Tahad sa ära põgeneda tulewa wiha eest? Siis pead sa peasemist otsima Jumala poja ja tema ristist juures. Seal on tema oma ilmasüüta, kibeda kannatamise ja surma läbi meie eest kaisu needmist kannud ja meid Juma-

laga lepitanud. Üksnes tema juures võid sa julge olla. Tema rist on selle ja tulewa aja ainus kilp ja rahu linn. Neg läheb ruttu mööda. Wiimne pasun võib sind pea Kristuse kohtujärje ette kutsuda ja sa pead aru tegema kõige oma tegude pärast. Otsi wiimata armu Jeesuse Kristuse Jumala Tallejuures, kes maailma pattud kannab. Tema võib täielikult peasta kõiki neid, kes Tema läbi Jumala juure tulewad. Tema tahab vastu võtta neid, kes elsinud ja digeks teha neid, kes ülekohtused on. See on tema lust ja rõõm patusid õnnistada. Mine nüüd wiimata tema juure ja avalda temale oma hingelugu. Tema ei lase sind tühjalt ära minna.

On see tõeste sinu igatsemene patu võimuse alt lahti peaseda? Waata siis ülesse Tema poole, kelle juures lunastamist on leida. Tema tahab ja võib sind pühitseda ja sind kõlblikuks teha hea tööle. Tuleta meele need sõnad, mis nii mitmed tähele ei pane: „Rõudke pühitsemist, ilma selleta ei saa ükski Issandat näha.“ Tuleta seda põhjust meele, miks Tema mind ära peastab, see on, et meie osa saaksime Tema pühitsemisest (ehk pühadusest). Äta patuga jumalaga, pööra temale

Jelga. Üra ela maailma wiifi järel. Mõtle nende asjade peale mis ülel on, ei mitte nende peale mis maa peal on; ja „kui Kristus, meie elu awalikuts saab, siis peate ka teie temaga awalikuts saama auu sees.“ (Kol. 3, 4.)

